

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 17C/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113207036
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Janotová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:1113207036.1

Rozhodnutie

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Katarínou Janotovou v právnej veci navrhovateľa: Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., so sídlom ul. 29. augusta 1/A, Bratislava 814 80, IČO: 31 338 976, proti odporcovi: Z.. H. M., anr. XX.XX.XXXX, bytom N.. T. XXXX/XX, XXX XX J.-R., v konaní o zaplatenie sumy vo výške 33,19 € s príslušenstvom, takto

r o z h o d n u t i e :

Návrh sa z a m i e t a .
Odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania, doručeným Okresnému súdu Bratislava I dňa 27.02.2013, sa navrhovateľ domáhal, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým by odporcovi uložil povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 33,19 € s príslušenstvom.

Navrhovateľ svoj návrh na začatie konania odôvodnil tým, že pre odporcu vedie účet majiteľa cenných papierov, za čo mu patrí odmena, pričom odporca mu nezaplatil odplatu za vedenie tohto účtu za rok 2008, predstavujúci žalovanú sumu.

Podaním, doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.04.2015, navrhovateľ doplnil svoj návrh na začatie konania a podrobne odôvodnil vznik vzťahu medzi ním a odporcom, obchodnoprávnu povahu tohto vzťahu, ako aj výšku poplatku za vedenie účtu.

Na pojednávanie, konané dňa 04.06.2015, sa žiaden z účastníkov konania nedostavil ani nepožiadaval o jeho odročenie z dôležitého dôvodu.

Podaním, doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.04.2015, navrhovateľ ospravedlnil svoju neprítomnosť na nariadenom pojednávaní a súhlasil s jeho vykonaním v jeho neprítomnosti, pričom na svojom návrhu na začatie konania trval v celom rozsahu. Odporca svoju neprítomnosť na konanom pojednávaní žiadnym spôsobom neospravedlnil a k návrhu navrhovateľa na začatie konania sa žiadnym spôsobom nevyjadril. Súd vykonal dokazovanie návrhom na začatie konania zo dňa 22.02.2013, jeho doplnením zo dňa 16.04.2015, cenníkom navrhovateľa, výpisom z účtu odporcu a ďalšími listinami, založenými v spise, a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľ vedie pre odporcu účet majiteľa cenných papierov č. 970020582075, keďže tento je majiteľom zaknihovaných cenných papierov.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch (ďalej len zákon o cenných papieroch), účinného v čase zriadenia účtu odporcu, cenný papier môže mať podobu listiny (ďalej len "listinný cenný papier") alebo podobu v zákonom ustanovenej evidencii cenných papierov (ďalej len "zaknihovaný cenný papier").

Podľa § 1 ods. 3 zákona o cenných papieroch zákonom ustanovenou evidenciou podľa odseku 2 je evidencia vedená podľa § 56 ods. 1 písm. a) strediskom cenných papierov (ďalej len "stredisko").

Podľa § 56 ods. 1 písm. a) zákona o cenných papieroch stredisko je povinné evidovať zaknihované cenné papiere, zmeny ich majiteľov a ďalšie údaje, ktoré sa ich týkajú, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

Podľa § 57 zákona o cenných papieroch evidenciu zaknihovaných cenných papierov vedie stredisko na účtoch majiteľov cenných papierov (ďalej len "účet") a v registri emitentov cenných papierov (ďalej len "register").

Podľa § 99 ods. 3 písm. a) zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch), účinného v čase vzniku povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi odplatu za vedenie účtu majiteľa cenných papierov za rok 2008 (ďalej len nový zákon o cenných papieroch), centrálny depozitár eviduje zaknihované cenné papiere a imobilizované cenné papiere v registroch emitentov.

Podľa § 164 ods. 3 nového zákona o cenných papieroch účet majiteľa zriadený podľa doterajších predpisov sa pokladá za evidenciu podľa § 99 ods. 3. Účet majiteľa zriadený podľa doterajších predpisov vedie centrálny depozitár.

Podľa § 99 ods. 8 nového zákona o cenných papieroch činnosti uvedené v povolení na vznik a činnosť centrálného depozitára vykonáva centrálny depozitár za odplatu, ak tento zákon neustanovuje inak.

Súd teda mal za preukázané, že navrhovateľ vedie pre odporcu účet majiteľa cenných papierov a odporca je povinný za vedenie tohto účtu zaplatiť navrhovateľovi odplatu. Keďže odporca si svoju povinnosť zaplatiť navrhovateľovi odplatu za rok 2008 nespĺnil riadne a včas, vznikol mu dlh vo výške žalovanej sumy.

Podľa § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642) a ďalej z odplatných zmlúv, týkajúcich sa cenných papierov.

Vzťah medzi navrhovateľom a odporcom síce nie je založený zmluvou, vznikol priamo zo zákona, avšak vzhľadom na jeho charakter možno o ňom hovoriť ako o absolútnom obchode, ktorý sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu jeho účastníkov.

Vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je však zároveň potrebné posudzovať ako vzťah spotrebiteľský.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Navrhovateľ vo svojom podaní, doručenom tunajšiemu súdu dňa 20.04.2015, namietal, že odporca nie je spotrebiteľom, nakoľko nenapĺňa znaky spotrebiteľa v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ochrane spotrebiteľa).

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa, účinného do 30.04.2014, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti.

Súd nesúhlasí s názorom navrhovateľa, že odporca nie je spotrebiteľom, lebo nespĺňa podmienky definície spotrebiteľa podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Definícia spotrebiteľa, ktorá je obsahom ust. § 2 ods. 1 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa (účinnom do 30.04.2014), je definíciou tohto pojmu len pre účely samotného zákona o ochrane spotrebiteľa. Spornou teda môže byť nanajvýš ochrana, poskytovaná spotrebiteľom zákonom o ochrane spotrebiteľa. Táto definícia nemôže mať vplyv na ochranu, poskytovanú vo všeobecnosti spotrebiteľom Občianskym zákonníkom. Ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka obsahuje podstatne širšiu definíciu spotrebiteľa, podľa ktorej je spotrebiteľom každá fyzická osoba, ktorá pri plnení zmluvy, uzavretej v akejkoľvek forme, nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

V predmetnom vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom navrhovateľ vystupuje ako dodávateľ (služby, spočívajúcej vo vedení účtu majiteľa cenných papierov) a odporca ako spotrebiteľ (fyzická osoba, vlastníaca cenné papiere). Z vlastníctva cenného papiera bez ďalšieho ešte nemožno vyvodzovať, že odporca je podnikateľom. Vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je potom potrebné posudzovať v rámci právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv - spotrebiteľských vzťahov.

Súd teda súhlasí s tvrdením navrhovateľa, že vzťah medzi ním a odporcom je obchodnoprávnym (tzv. absolútnym obchodom), avšak nesúhlasí s jeho tvrdením, že tento vzťah nie je spotrebiteľským. Aj absolútny obchod totiž môže byť spotrebiteľským vzťahom.

Vzhľadom na to, že predmetom konania je spotrebiteľský vzťah, súd v zmysle ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa súd skúmal, či nárok navrhovateľa, uplatnený v návrhu na začatie konania nie je premlčaný, a dospel k záveru, že tento premlčaný je.

Podľa § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa orgán, rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

Vzhľadom na to, že použitie ustanovení o premlčaní, obsiahnutých v Občianskom zákonníku, je na prospech odporcu ako spotrebiteľa, súd ich použil napriek tomu, že predmetom konania je vzťah, ktorý sa spravuje Obchodným zákonníkom.

Rovnaký právny názor vyslovil napríklad Krajský súd v Žiline vo svojom rozsudku zo dňa 23.02.2015, č.k. 11Co/583/2014-94. Aplikáciu Občianskeho zákonníka v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila aj ďalšia rozhodovacia prax súdov (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.01.2011, sp.zn. 5 MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011, sp.zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013, sp.zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/26/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/81/2012, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.06.2013, sp.zn. I. ÚS 402/2013).

Uvedené potvrdzuje aj novela ust. § 52 ods. 2 Občianskeho, vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá definitívne normatívne vyriešila otázku, či na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude aplikovaný vždy, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby spotrebiteľská zmluva bola upravená Obchodným zákonníkom. Hoci táto novela je účinná až od 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky (rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 23.02.2015, č.k. 11Co/583/2014-94).

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 340 ods. 1 Obchodného zákonníka dlžník je povinný záväzok splniť v čase, určenom v zmluve.

Podľa § 340 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak čas plnenia nie je v zmluve určený, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie záväzku ihneď po uzavretí zmluvy a dlžník je povinný záväzok splniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal.

Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom konania je nárok na zaplatenie poplatku za vedenie účtu majiteľa cenných papierov za rok 2008, teda odplaty za službu, poskytovanú od 01.01.2008 do 31.12.2008, a že súd nemá preukázanú dohodu účastníkov konania o čase splatnosti tohto poplatku, navrhovateľ si tento svoj nárok mohol prvýkrát uplatniť dňa 01.01.2009, čím by sa stal splatným dňa 02.01.2009, kedy aj začala plynúť premlčacia doba, ktorá potom uplynula dňa 02.01.2012. Rovnaký právny názor vyslovil Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom rozsudku zo dňa 17.09.2014, sp.zn. 41Cob/11/2014.

Vzhľadom na to, že návrh na začatie konania došiel súdu dňa 27.02.2013, teda po uplynutí premlčacej doby, nárok na zaplatenie žalovanej sumy je premlčaný, súd ho preto navrhovateľovi nemohol priznať a jeho návrh na začatie konania v celom rozsahu zamietol.

V tejto súvislosti súd ďalej poznamenáva, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy premlčaný bez ohľadu na to, či sa dĺžka premlčacej doby posudzuje podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa obchodného zákonníka.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vzhľadom na to, že vo veci mal úspech odporca, súd by mu mal priznať náhradu trov konania proti navrhovateľovi ako účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Keďže však súd rozhoduje o trovách konania len na návrh a odporca si ich náhradu neuplatnil, súd mu ju nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Žilina prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.